

י"ז טבת תרצ"א
6 ינואר 1931
יום ג'

באחה קשרה וחצי תלגתי באניה הולנדית לא גדולה
Mouw Amsterdam מנ.י. אניה זו תעשה דרכה לפליסות במשך
שמונה או חשעה ימים. עמדתי לנסוע רק ב-10 לינואר, אולם הידיעה
שנקראה ישיבת הוח"מ הציוני לדון על הסצב הקטסטרופלי בארץ
המריצחני לשנות תכנית. הימים האחרונים היו תפוסים ישיבות
ופגישות.

ב-1 לינואר נפגשתי עם "חוג ההסתדרות" - פועלים
ומחלסדים השוהים בנ.י. הם חברים בקלוב הארצישראלי הנמצא כאן;
דברתי אהם על הצורך של הפצת התנועות שלנו ביתור ירחון אה"ע.
דרשתי מהם להתחייב על 75 חותמים, כמספר חברי החוג. דברנו על
פעולתם בקרב האגודות המקצועיות ועל יצירת חוגים בקרב חלמדי
בחי-הספר העברים.

ביום ששי בבוקר נפגשנו - צוקרמן, שיליאקוב ברץ
ואנכי - עם בריילספורד. הוא ספר ששילס הודת בש תה אתו שגורת
העליה בחודש מאי באה מחוץ מעמים פוליטיים, כי הערבים הציגו
שם דרישות והממשלה דחתה כולן וראתה צורך למלא מה שהוא, והבטיחה
להם סגירת העליה... בפקידות שרר המדשבות שרת סרירות עצומה
נגד הציונים על המחאות והבקורות, עוד טרם נשמעה הבקורת של ועדת
המנדטים. בארץ ראה רק את הנציב, מהערבים - את סוגנס. רצה לראות
את הסופתי, אך זה הודיע שאינו פנוי. הוא ירצה על א"י במקומות
שונים.

ביום השלישי (היום) מפגש עם מנהיגי הפועלים היהודים

לארוחת צהרים.

בהזדמנות ישיבת מנהלי הארבייטר רונג מכל הסדינות.

שוחח המלין עם בסקין שיזמינו אותי, וביום ששי בצהרים הוזמנתי

ומסרתי להם ברכת ההסדרות.

ציינתי את היחס החורג חשורר בחוגים אחרים של הפועלים

היהודים לפועל בארץ ובררתי מהותה של תנועתנו. חנין התנצל

שהארבייטר רונג אף פעם לא הפלה לרעה את פועלי א"י, ולהיפך

חסך יותר למעלה מהפרופורציה. הם רק מתנגדים ל"אתה בחרתנו" של

פועלי א"י. בסוף האשים אותנו שאנו מזיקים לסלחמה הפועל היתודי

על זכות חשפה היודית בפוליטיקה חלשונית שלנו. עניתי לו ובררתי

עמדתנו בשאלת חשפה, וציינתי שביצירת עצמיות יהודית בארץ אנו

מחזקים את המלחמה בגולה על הכרתנו הלאומית וזכותנו לאבטונומיה.

בצהרים נתקבלה טלגרמה מדב ששיבת הוה"פ נקראה לאמצע

ינ ואר ומיד טלגרפתי לדב לשאול אם השתתפותי הכרתית (עד צאתי

לא קבלתי תשובה). מקפלנסקי נתקבלה טלגרמה שתושבים לשלוח משלחת

לא מריקא, וויצמן נכון לעמוד בראשה לזמן מה בחנאים ידועים וחוא

שואל את דעתנו.

בערב (יום ששי) נקראה אספה פרידה. דברו ברוך שלוסברג

ופינסטון ואנכיי.

בא אצלי רובוצקי. הוא אינו במסלוגה. מעולם, לפי דבריו, לא היה קומוניסט, אם כי הוא מצרד בזכות רוסיה הסובייטית. רצה מזמן לצאת מהמסלוגה ושמת כשהוציאו אותו. עלינו לשנות את דרכנו. עלינו לאמץ את ההון הפרטי בארץ, בעיקר בהתישבות. הוא בעצמו חבר באחוזה. הקה"ק צריכה לרכוש קרקע לשם מכירתה. צריכים לעודד בעלי הון להתישב. החקציב הציוני צריך להיות אך ורק להתישבות. גם ההסתדרות צריכה להסתלק מכל פעולות אחרות מלבד משק.

בשבת נקראה ישיבת הצ.ק. עם לוקר לדון בשאלת האיחוד. הוכוח איך ידברו כמעט כל החברים, מלבד לוקר - כולם בעד האיחוד. הודעתי שאם לוקר וקפלנסקי יעכבו שוב את האחד נצטרך להתפטר מספרד חברית. בררתי מדוע יש חשיבות מיוחדת לאחד בשעה קשה זו, ושאתור קולמי לא יבוא אלא סחוך. איחודים ארציים. החלט לאשר את מצע האיחוד ולמסור אותו למשאל חברים אשר במשך לא יותר מחודש ימים. יום לפני זה השתתפתי גם בישיבת הצ.ק. של צעירי ציון בשאלה זו יחד עם ברץ. ברץ השתחף גם בישיבת פוע"צ. הוא ציין שאם האיחוד לא יבוא יש סכנת של התפוררות צ"צ באמריקא.

ביום הראשון בבוקר היתה לי שיחה מסושכת עם מנחלי השח"צ - מעשר בבוקר עד שלוש אח"צ. דברתי אחם על המצב בארץ ובציונות, על ההסתדרות והמסלוגה ועל צורך האיחוד ודרך השח"צ באמריקא. בשלש אה"צ (ביום א') - ישיבת עם ועד הלגיונרים. קבוצה של 16 עומדה בקרוב לעלות לארץ. דברו עם אוסישקין והוא הבטיח להם

קרקע בודי חורית, ודרש שיעלו על הקרקע בחודש מרס. לעולים יצטרפו 15 לגיונרים מהארץ. יש להם הבטחות מקרים שונות בסכום של 25 אלף דולר. בכסף זה יבנו בתים אחדים וירכשו התחלה של משק: פרות, כלי עבודה, החכניה היא לישוב מאה לגיונרים. כל אחד יכניס משלו 500 דולר, 500 ילוה P.E.G. בשביל בית, הקה"ק חתן קרקע באלף \$, ועוד 1.500 \$ למשפחה יאספו באמריקא ע"י מגבית מיוחדת. שאלתם מי יהיה אחראי לחמש עשרה המשפחות שיעלו בקרוב, כי הסכום \$25,000 לא יספיק להתישבותם. שאלוני אם ההסתדרות תדאג להם. אמרתי שההסתדרות לא תקח עליה שום אחריות, גם קרן היסוד לא חוכל במצבה כיום, אילו גם רצחה, לקחת עליה אחריות. אין אמצעים גם לבסוס המסקים הקיימים. אמרו לו שההסתדרות הלגיונרים אחראית. הבעתי ספק אם אחריות זו נכונה. שאלו אם ההסתדרות תעזור להם. סיפרתי על החכניה שההסתדרות מעבדה עכשיו על ישוב 5.000 משפחות במשך השנים הקרובות והצעתי להם להחקשר עם המרכז החקלאי שיכניס אותם בחשבון. ספרתי להם גם על הראיון ליסד מושב אמריקני מבעלי \$2,000 והצעתי להם להפגש לשם כך עם ברץ.

לפנות ערב הוזמנו לפינסטון. באו שמה גם שיטליאקוב

ושלוסברג.

אחמול אה"צ הפגשתי את צ"צ עם המלין, לוקר וברון וגמרנו את הסו"ם על האחד. שפירר, המלין וולוול חתמו בשם שתי המפלגות על הסכם ומלגורפתי ל"דבר": מרכזי המפלגות הסכימו לאיחוד. המצע נמסר למשאל חברים ולמשרד הברית. ניסחנו נוסח אחרון את המצע לפי התיקונים שהוצעו בישיבה הצ.ק.

ברון סמר לי שהפרבנד מוכן להשקיע 15,000-20,000 דולר
בסנה בחור מלוח בשביל קרדיט לבנינים והוא דורש שגם הוה"פ יתן
5,000 דולר לשם כך. הבטחתי לחסוך בהצעה זו.

בשמונה בערב היתה לי ישיבה עם מרכז פוע"צ הצעירים.
יש להם 1,100 חברים, 55 סניפים, מבני 11 עד בני 14 - חמשים חברי,
מבני 14 עד 10 - כמאה וחמשים, השאר מבני 16 עד בני 21. שאלתי
למה הם מחנכים את הנוער הזה? "להיות פועלי ציון". הסברתי להם
שלהיות לפוע"צ - אינה יכולה להיות הסמרת החנוכיה של הנוער, ביחוד
באמריקא, כשהחיים הפרטיים של אלה שהם פוע"צ אין לה כל שייכות -
ועומדים גם בניגוד - לאידיאות של פוע"צ. בחנוך הנוער צריכה להיות
מטרה אישית: מה על הילד להיות כשיגדל. ולפעולתנו בנוער יש טעם
רק כשנחנך אותו לחלוציות ולתגשמה מכסימלית. חוכן הפעולה בקרב
הנוער צריך להיות בעיקר תרבותי, ולא ספוגתי. המפעל החלוצי בארץ
צריך להיות מונח ביסוד החנוך. צריכים לחת לנוער דבר שיקסים
אוחו ישיבה את נפשו. עליהם גם להקדיש יותר מקום לחנוך עברי.
לוקר בא בסוף הישיבה והראני ההחלטה שנתקבלה בוועידת הנוער הפוע"ציוני -
הערוכה ברוח זו.

עוד הספקתי אמש לבקר בגוורקשפטן. מסרתי להם ברכת
ההסדרות וציינתי את המומנטים המיוחדים את הנועה הפועלים בארץ.
קבלה הפנים פה היתה הרבה יותר נפשית וחברית מאשר בארבייכר רונג.

בבוקר זה נסתיימה הפרשה האמריקנית שלי.

עד שעה מאוחרת בלילה ישבתי עם המלין ושוחחנו על עתידות
הפעולה שלנו באמריקא. הוא מקוה שהמגביה השנה לא תרד לעומת אשחקר.
יש קבוצת פועלי דפוס המהענינה בהשגת מכונת דפוס שניה
לדבר. הוא מציע שבמקום קפאי ידיעות יצא דבר חדשי ביודיה. רק
לדבר חדשי אפשר יהיה להשיג תוחמים באמריקא. הוא צריך לעלות לא
יותר מדולר לשנה.

הוא מקוה הרבה מאיחור שחי המפלגות.
הבטחתי משלוח \$400 לנייטמר בשביל הדפסת ספר הקונגרס.
5,000 דולר ישלחו בימים האלה לארץ.
מלגרפתי לרוב ולוה"פ שיצאתי לונדונה.

בגלל נסיעתי המוקדמת נחבטלו הראיונות שלי את ורבורג,
אדלר ולינסין אשר כבר נקבעו - וחבל.

י"ם טבח
8 ינואר
יום ה'

בערב בשעה שמונה קבלתי רדיו מהמלין ולוקר על חוצאות
הבחירות:

" ס"ה בבחירות 48,000. פועלים 23,000 בחוכם 1,600
ספר דים 750 השעה"צ; רויויה 9,800, מזרחי 3,900, כלליים 2,700,
ספרדים 3,000, חימנים 1,800, נשים 1,300, פוע"צ 800, קומוניסטים
500. שלום."